

11. januar 2005

Forsvarets Bygningstjeneste's uddrag af rapporten fra Forundersøgelserne, Fase 2 - Hovedrapport for Station Nord, november 2004.

Baggrund og formål

Station Nord har været drevet som telestation, vejrstation og landingsbane i Grønlands Tekniske Organisations regi fra 1952 til 1972 samt som vejrstation og landingsbane i Forsvarets regi fra 1975 og frem til i dag.

På et møde i Forsvarsministeriet den 27. februar 2004 med Grønlands Hjemmestyre, Direktoratet for Miljø og Natur gav direktoratet sin tilslutning til, at Forsvarets Bygningstjeneste i tæt dialog med direktoratet i sommeren 2004 skulle iværksætte miljøundersøgelser på Station Nord med henblik på at tilvejebringe et beslutningsgrundlag for den videre håndtering af affald og oprydning af eventuelle forureninger.

Som et led i forberedelserne til miljøundersøgelserne blev der i juni 2004 udarbejdet en miljøhistorisk redegørelse for Station Nord. Denne redegørelse blev udarbejdet med henblik på at udpege lokaliteter og aktiviteter, som ud fra en foreløbig vurdering kunne udgøre de potentielle kilder til jord- og vandforurening.

På baggrund af den miljøhistoriske redegørelse blev der udarbejdet et oplæg til forundersøgelser. Oplægget blev fremsendt til Grønlands Hjemmestyre for kommentering, og Forsvarets Bygningstjeneste afholdt efterfølgende et møde den 24. juni i Forsvarets Bygningstjeneste, med deltagelse af Grønlands Hjemmestyre ved Direktoratet for Miljø og Natur, Forsvarsministeriet, Forsvarskommandoen samt et privat rådgivende firma. På mødet blev oplægget diskuteret, og der blev opnået konsensus omkring undersøgelsens indhold og omfang. Grønlands Hjemmestyles kommentarer blev indarbejdet i en revideret udgave af oplæg til forundersøgelser dateret den 6. august 2004. Den reviderede udgave blev kommenteret skriftligt af Grønlands Hjemmestyre den 16. august 2004. Undersøgelserne blev udført på baggrund af det reviderede oplæg samt de skriftlige kommentarer fra Grønlands Hjemmestyre, Direktoratet for Natur og Miljø.

Formålet med forundersøgelserne var at få registreret og kortlagt, om de potentielle kilder til jord- og vandforurening, nævnt i den miljøhistoriske redegørelse, har forårsaget jordforurening samt at få registreret og kortlagt affaldsmængder og -typer på stationsområdet og langs kysten ved Station Nord. Forundersøgelsen er en indledende forureningsundersøgelse, hvor der foretages feltmålinger og udtages prøver, som hjemtages og analyseres på et uafhængigt laboratorium.

For at få et overblik over en mulige påvirkning af marine miljøet, som følge af jordforureninger på Station Nord og langs kysten, skulle der gennemføres en screeningsundersøgelse af marine recipienten, Dagmar Sund. Denne undersøgelse kunne imidlertid ikke gennemføres i 2004 på grund af isforholdene på fjorden. Denne undersøgelse er derfor blevet udsat til 2005.

Forundersøgelsen følges op med en detail undersøgelse, der afgrænser de konstaterede forureninger, for herefter at kunne planlægge og gennemføre fornødne miljøoprydninger.

I forundersøgelserne fra den 27. august og frem til den 2. september 2004 deltog repræsentanter fra Grønlands Hjemmestyre, Forsvarets Bygningstjeneste samt et privat rådgivende firma.

Beskrivelse af lokaliteten

Station Nord er beliggende i Nationalparken i Nordøstgrønland. Station Nord er bemandet af 5 mand. Stationen omfatter ca. 27 bygninger, der anvendes til bolig, tekniske installationer, lager, værksted og garagefaciliteter. På stationen er der 3 større tankanlæg. Umiddelbart vest for stationsområdet ligger landingsbanen orienteret nord-syd.

I området vest for landingsbanen ned til fjorden ligger affaldspladsen. Affaldet er deponeret nær kystlinjen. Omkring pladsen ligger flere adskilte depotområder, hvor der bl.a. er deponeret tromler, køretøjer samt bygningsaffald.

Langs kystlinjen uden for affaldspladsen er der ikke deponeret affald. Der er dog gennem tiden sket en spredning af affald, specielt tomme tromler, med vinden, havet og havisen.

Forundersøgelsesernes omfang

Der er blevet foretaget en kortlægning og registrering af affald i tre områder; på selve stationsområdet, som er et bebygget område øst for landingsbanen, på affaldspladsen beliggende vest for landingsbanen, mellem denne og Dagmar Sund, samt langs en ca. 22,5 km kystlinje.

For at belyse forureningsomfanget i jorden blev der udført prøvegravninger og prøveudtagninger af jord på udvalgte lokaliteter langs landingsbanen, i stationsområdet samt i affaldsområderne. Der blev udført i alt 85 prøvegravninger og udtaget 169 jordprøver til forureningsbedømmelse. Derudover blev der langs kysten nord og syd for affaldsområderne udtaget 9 prøver til forureningsbedømmelse, og der blev udtaget 3 baggrundsprøver til brug ved en vurdering af områdets naturlige baggrunds niveauer af de undersøgte stoffer. I affaldsområdet blev der udtaget 15 stk. vandprøver.

Der blev foretaget PID analyser på jordprøverne og herudover blev der udført kemiske analyser på i alt 20 stk. vandprøver og 58 stk. jordprøver. Prøverne er analyseret for stoffer som olie, opløsningsmidler, tjærestoffer, tungmetaller samt tilsætningsstoffer til olie og maling.

Affaldsmængder

Inden for affaldsområdet blev der registreret et antal tromler med en samlet vurderet vægt på ca. 700 tons. Mængden af jern- og metalskrot, herunder opmaganiserede køretøjer, i det samlede område er udover tromlerne vurderet til at udgøre i alt ca. 300 tons. Derudover er der registreret ca. 4 m³ slagge, ca. 3 m³ kabelskrot, ca. 50 bilbatterier, ca. 1 m³ elektronisk affald samt otte kasserede tanke.

Langs kysten blev der konstateret koncentrationer af affald af betydning i afstande på op til ca. 0,5 km syd for affaldspladsen samt ca. 2,2 km nord for affaldspladsen. Uden for dette område forekommer der en sporadisk spredning af affald, primært tromler. I sydlig retning blev inspektionen stoppet ca. 10,5 km syd for Station Nord, svarende til ca. 15

km kystlinje, hvor affaldsmængderne var meget sparsomme. I nordlig retning blev inspektionen stoppet efter ca. 6 km kystlinje, hvor der stort set ikke var affald på de sidste 2 km kystlinie.

I forlængelse af landingsbanen både mod syd og nord findes to mindre oplag af tromler.

I hele området ved Station Nord vurderes der at være jern- og metalskrot med en samlet vægt på ca. 1.200 t.

Forureningsomfang

I affaldsområderne er den kraftigste jordforurening påvist i selve området omkring afbrændingskarret, hvor der er påvist væsentlig forurening i jorden med olieprodukter og en mindre forurening med tungmetaller.

I stationsområdet er der ved de gennemførte undersøgelser generelt påvist mindre olieforureninger ved alle undersøgte tanke eller rørføringer. Ved udleveringsstederne for brændstof, tre større tankanlæg samt ved det tidligere tankanlæg er der konstateret kraftige olieforureninger i jorden.

Ved elværket samt ved de tidligere elværker er der ligeledes konstateret kraftig forurening med olie i jorden.

Der er ikke påvist forureninger med chlorerede opløsningsmidler der overstiger de danske kvalitetskriterier i stationsområdet. Der er konstateret indhold af cadmium, kobber og bly i én ud af 16 jordprøver, der overskrider de danske kvalitetskriterier.

I sedimentet langs kysten samt på landingsbanen er der ikke set tegn på forurening, der væsentligt overstiger det vurderede baggrundsniveau for de undersøgte stoffer i området, i alle tilfælde under de danske kvalitetskriterier.

Risikovurdering

Station Nord er beliggende i et højarktisk miljø, et miljø som bl.a. er karakteriseret ved ekstreme lys- og temperaturforhold (kontinuerlig permafrost) samt is- og snedække store dele af året. Under disse ekstreme forhold kan forekomst af forureningskomponenter (miljøfremmede stoffer) i miljøet medføre en relativ stor påvirkning af økosystemet.

Der er foretaget en risikovurdering over for arealanvendelsen i området. De påviste forureninger er vurderet ikke at udgøre en risiko over for den nuværende arealanvendelse som militær installation.

Det vurderes på baggrund af risikovurderingerne, at følgende forhold skal afklares nærmere, forinden der kan tages stilling til konkrete miljømæssige oprydninger: affaldspladens endelige afgrænsning, evt. ophobning af stof i marine miljøet, tilgængelig forurening for vindspredning samt udbredelsen af fri fase olie i jorden og spredningsmulighederne for den fri olie.